

بسمه تعالی

دبیرستان دخترانه مرآت

نام دبیر : دارابی

مدت امتحان : ۶۵ دقیقه

تاریخ امتحان : ۱۳۹۹/۱۰/۲۳

آزمون فارسی (۳) ترم اول

پایه : دوازدهم انسانی / تجربی

نام و نام خانوادگی :

قلمرو ادبی (۷ نمره)

۱- معنی واژه های مشخص شده را بنویسید . (نمره)

الف) واصفان حلیه جمالش به تحیّر منسوب
ب) و چنان که می گویند ، هم بر انگاره عشق آبادش ساخته اند .
ج) همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟
د) به قول بیرجندی ها دراین شهر یک سرپری زدیم.

۲- با توجه به معانی داده شده یک واژه معادل آن بنویسید . (۰.۵ نمره)

الف) پاره گل خشک شده به صورت سنگ :
ب) آنچه خداوند بر بندگانش واجب کرده است :

۳- نادرستی های املائی را بیابید و صحیح آنها را بنویسید . (۱ نمره)

الف) بگرای چو ازدهای گرز / بخروش چو شرده شیر ارقند
ب) پشت سر نیرو های ما ارتفاعات موسم به «کله قندی» بود که دشمن با استغرار صلاح های زیادی قلّه را در دست داشت.

۴- املائی درست واژگان را از داخل کمانک بیابید. (۰.۵ نمره)

الف) جزیره های کوچک و بزرگ مثل وصله های رنگارنگ بر (تیلسان - طیلسان) آبی مدیترانه دوخته شده است.
ب) باز (اعراض - اعراض) فرماید ، بار دیگرش به تضرّع و زاری بخواند.

۵- گروه اسمی زیر هسته و وابسته ها را بیابید (با ذکر نوع وابسته ها و رسم نمودار) (۱ نمره)

❖ فریاد عاشقان سوخته دل

۶- نمونه ای از جهش ضمیر بیابید و آن را در جایگاه اصلی قرار دهید. (۰.۵ نمره)

«وجه خدا اگر شودت منظر نظر / زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی»

۷- در کدام قسمت از بیت زیر حذف صورت گرفته ؟ نوع حذف را بنویسید. (۰.۵ نمره)

❖ چشمی که جمال تو ندیده ست چه دیده ست / افسوس بر اینان که به غفلت گذراند

۸- موارد زیر را از نظر کارکرد «را» بررسی کنید. (۰.۵ نمره)

الف) مرزبان را مشتری جز گوش نیست
ب) ز چشم خویشتن آموختم رسم رفاقت را

۹- با توجه به بیت «همّت از باد سحر می طلبم گر ببرد / خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است» کدام گزینه نادرست است؟ (۰.۵ نمره)

الف) «همّت» نقش مفعولی دارد.
ب) بیت دارای سه جمله است.

ج) در بیت یک ترکیب اضافی و یک ترکیب وصفی وجود دارد.
د) در جمله دوم شیوه بلاغی : تقدّم فعل بر مفعول و متمم است.

۱۰- در بیت « از دست و زبان که برآید / که از عهده شکرش به در آید؟ » نقش مضاف ها به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟ (۵.۰ نمره)

(الف) مفعول ، نهاد ، متمم ، نهاد
(ب) متمم ، معطوف به متمم ، متمم ، مضاف الیه

(ج) متمم ، معطوف به متمم ، نهاد ، مضاف الیه
(د) مفعول ، مسند ، متمم ، مفعول

۱۱- در متن زیر چند ترکیب وصفی وجود دارد؟ (۵.۰ نمره)

« عملیات احداث خاکریز شروع شد . آن شب برادران جهاد و در رأس آنها شهید ساجدی ، آرام و قرار نداشتند . در اولین دقایق صبح ، احداث این خاکریز هشت نه کیلومتری به پایان رسید . »

(الف) پنج (ب) چهار (ج) سه (د) دو

قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱۲- آرایه قسمت های مشخص شده را بنویسید. (۱ نمره)

(الف) کز نیستان تا مرا بریده اند / در نفریم مرد و زن نالیده اند

(ب) باز آ که در هوایت خاموشی جنونم / فریاد ها برانگیخت از سنگ کوهساران

(ج) خواب و خورت ز مرتبه خویشت دور کرد / آن گه رسی به خویشت که بی خواب و خور شوی

(د) شو منفجر ای دل زمانه / وان آتش خود نهفته میسند

۱۳- در مثال های زیر آرایه «جناس و تشبیه» مشخص کنید. (۵.۰ نمره)

(الف) از شبنم عشق ، خاک آدم گل شد / صد فتنه و شور در جهان حاصل شد

(ب) هر که جز ماهی ، ز آبش سیر شد / هر که بی روزی است ، روزش دیر شد

۱۴- مفهوم کنایی قسمت های مشخص شده را بنویسید. (۵.۰ نمره)

(الف) تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی
(ب) آگه نیستی کز سر در افتادت کلاه

۱۵- آرایه «اسلوب معادله و حسن تعلیل» را مشخص کنید (* با ذکر توضیح و دلیل) (۱ نمره)

(الف) پسته ، دهن بسته زان بود که ندارد / چربی و شیرین زبانی که تو داری

(ب) بی کمالی های انسان از سخن پیدا شود / پسته بی مغز چون لب وا کند رسوا شود

۱۶- در کدام گزینه یکی از آرایه های مقابل آن نادرست ذکر شده؟ (۵.۰ نمره)

(الف) کاش در پرده شب و روز نیوشی رویت / تا ننازد فلک سِفله به خورشید و مه اش (لف و نشر ، تشخیص)

(ب) کی می رسی به حلقه رندان پاکبار / تا نشکنی ز سنگ ملامت سبوی خویشت (استعاره ، تشبیه)

(ج) نی حدیث راه پر خون می کند / قصه های عشق مجنون می کند (ایهام ، تلمیح)

(د) شوق سپند خال تو کرد آنچه با دلم / مجمر (تشدان) نکرده ز آتش خود با سپند خویشت (جناس همسان ، اغراق)

۱۷- حفظ شعر (۱.۵ نمره)

(الف) با استفاده از واژه های «جانت ، آفتاب ، خوبتر» یک بیت از شعر «در مکتب حقایق» را بنویسید.

(ب) مصراع دوم بیت مقابل را کامل کنید : * آیینۀ نگاهت پیوند صبح و ساحل / .....

قلمرو فکری (۸ نمره)

۱۸- با توجه به عبارت « یکی از دوستان گفت: از این بوستان که بودی، مارا چه تحفه کرامت کردی؟ گفت: به خاطر داشتم چون به درخت گل رسم، دامنی پر کنم هدیه اصحاب را. چون برسیدم، بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.»

الف) در متن چه چیزی نشانه «جمال الهی» است؟ (۰.۲۵ نمره) ب) منظور از «بوستان» چیست؟ (۰.۲۵ نمره)

۱۹- در بیت «گفت: مستی، زان سبب افتان و خیزان می روی / گفت: جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست» فرد مست، علت اصلی عدم تعادل خود در راه رفتن را چه می داند؟ (۰.۵ نمره)

۱۸- منظور از قسمت های مشخص شده چیست؟ (۰.۵ نمره)

«آب جیحون فرو نشست؛ ریگ آموی پرنیان شد بوی جوی مولیان مدهوشم کرد. فردای همان روز، ترقی را رها کردم»

۱۹- در بیت «تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر، چهر دلبند» به نظر شاعر چرا دماوند چهره در ابر پنهان کرده است؟ (۰.۵ نمره)

۲۰- درک و دریافت خود را بنویسید. (۰.۵ نمره) * دیگر سر بر آسمان نکردم و همه چشم در زمین که اینجا ... می توان چند حلقه چاه عمیق زد ... آنجا می شود چغندر کاری کرد.

۲۱- مفهوم مشترک گزینه های زیر را بنویسید. (۰.۵ نمره)

الف) می تواند حلقه بر در زد حریم حُسن را / در رگ جان، هر که را چون زلف، پیچ و تاب است.

ب) به حُسن - که مطلوب همه است - دشوار می توان رسیدن، زیرا که وصول حُسن ممکن نشود، آلا به واسطه عشق.

۲۲- بیت «در نیاید حال پخته هیچ خام / پس سخن کوتاه باید، والسّلام» با تمامی گزینه ها به جز گزینه ..... قرابت معنایی دارد. (۰.۵ نمره)

الف) چه جای صحبت نامحرم است مجلس انس / سر پپاله بیوشان که خرقه پوش آمد

ب) باران اشکم می رود وز ابرم آتش می جهد / با پختگان گوی این سخن سوزش نباشد خام را

ج) پیش زاهد از رندی دم مزن که نتوان گفت / با طیب نامحرم حال درد پنهانی

د) زاهد خام که انکار می و جام کند / پخته گردد جون نظر بر می خام اندازد

۲۳- عبارت «آدمی به هر جا می رود، گمان می کند به غایت القصوای مقصود خود رسیده است؛ در صورتی که دنیا بی پایان است.» با کدام گزینه قرابت معنایی دارد؟ (۰.۵ نمره)

الف) تنگ شد بر من جهان و نه چسرا / جور چون او تنگ خوبی می برم

ب) سر منزل فراغت نتوان ز دست دادن / ای ساروان فروکش کاین ره کران ندارد

ج) آرزوی تو ام جهان فراخ / تنگ چون رشته زره کرده است

د) دو سه فرسنگ رفت بس بی سنگ / و این جهان فراخ بر وی تنگ

۲۴- معنی بیت ها و عبارت های زیر را بنویسید.

الف) تو مشیت درشت روزگاری / از گردش قرن ها پس افکند (۰.۵ نمره)

ب) در پیشگاه اهل خرد نیست محترم / هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت (۰.۵ نمره)

ج) یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد. (۰.۵ نمره)

د) ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد (۰.۷۵ نمره)

هـ) غرق در این دریای سبز معلقی که بر آن مرغان الماس پر ، تک تک از غیب سر می زنند. (۰.۷۵ نمره)

و) در عشق کسی قدم نهد کیش جان نیست / با جان بودن به عشق در سامان نیست (۱ نمره)

«و توفیق همه از رفیق اعلی است»

limoonad
Education For All

